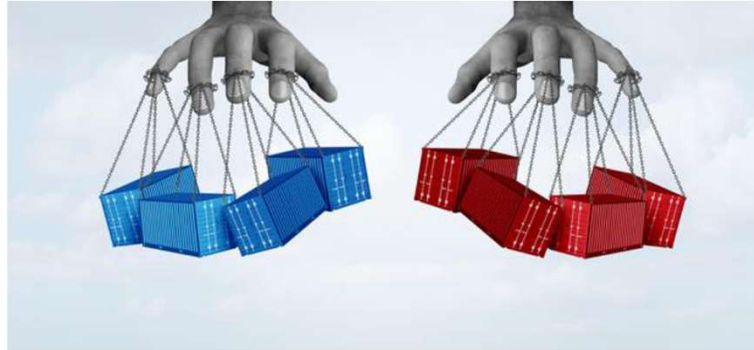

Het uit de markt halen van milieurechten in ruil voor nadeelcompensatie

akd benelux
lawyers

Hugo Botter en Emile
Euverman
VMR Leergang
Schaarse milieuruimte

1 | AKD Benelux Lawyers

1

Hoe haalt de overheid schaarse milieurechten uit de markt?

akd benelux
lawyers

- Vrijwillige wijziging van natuurvergunningen waardoor er minder dieren kunnen worden gehouden in ruil voor nadeelcompensatie
- Vrijwillige wijziging van milieuvergunningen in ruil voor nadeelcompensatie, waardoor in de buurt een woonwijk kan komen. Voorbeeld: recente overeenkomst tussen gemeente Rotterdam en Stadion Feijenoord N.V.
- Wat vinden jullie van dit soort constructies?
- En wat als de overheid volstaat met privaatrechtelijke afspraken zonder publiekrechtelijke besluitvorming?

2 | AKD Benelux Lawyers

2

Hoe haalt de overheid schaarse milieurechten uit de markt?

akd benelux
lawyers

- Toekomst: zonder overeenkomst intrekken van natuurvergunning als 'passende maatregel' op grond van artikel 8.103 Bkl?
- Mogelijkheid voor ondernemers om vervolgens zelf verzoek om nadeelcompensatie in te dienen

3 | AKD Benelux Lawyers

3

Waar moeten overheden rekening mee houden bij het bepalen van het bedrag aan nadeelcompensatie?

akd benelux
lawyers

- Wat is de omzetsdaling? Maak een vergelijking tussen de omzet na wijziging van de vergunning en de omzet die *zou zijn gemaakt zonder de wijziging*
- Hoe begroot je de omzet die 'zou zijn gemaakt'? Die schat je aan de hand van het verleden.
- Maar wat als er al een dalende trend in de omzet was waar te nemen?
- Vervolgens kapitaliseer je de jaarlijkse schade

4 | AKD Benelux Lawyers

4

Waar moeten overheden rekening mee houden bij het bepalen van het bedrag aan nadeelcompensatie?

akd benelux
lawyers

- Verwiltbaar stilzitten / passieve risicoaanvaarding
- Indien er concreet beleidsvoornemen openbaar is gemaakt waaruit volgt dat er een mogelijkheid is dat onbenutte stikstofruimte wordt ingetrokken en er voldoende lang niets wordt gedaan om die mogelijkheden alsnog te benutten, dan bestaat er geen aanspraak op nadeelcompensatie.
- Wat als het in de krant heeft gestaan maar niet in het Provincieblad?

5 | AKD Benelux Lawyers

5

Normaal maatschappelijk risico

akd benelux
lawyers

- Alleen schade die uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico komt voor vergoeding in aanmerking. De omvang van de drempel bij inkomensschade is doorgaans een percentage van de omzet. Relevante omstandigheden:
- Is de intrekking een normaal maatschappelijk ontwikkeling die in lijn der verwachting lag?
- Reden van de intrekking
- Verschil vergunning bepaalde en onbepaalde tijd?
- Relevantie uitspraak aanstaande donderdag inzake vervroegd verbod pelsdierhouderij.

6 | AKD Benelux Lawyers

6

Verdeling van milieuruimte: grondverwerving / onteigening

akd benelux
lawyers

- Eindadvies adviescollege stikstof (8 juni 2020): "Niet alles kan overall"
- Vrijwillig aankopen van agrarische bedrijven
- Brief van de Minister van 14 oktober 2024: potentiële emissiereductie bedraagt 2,9 kiloton voor de Lbv-plus en 1,6 kiloton voor de Lbv. Totale stikstofopgave is aanzienlijk groter.
- Ministeriële commissie stikstof: een brede beëindigingsregeling (brief van de Minister van 11 juli 2025) met een budget van 750 miljoen euro voor 2026-2028. Is dat genoeg?
- Vrijwillige regelingen zijn - ten opzichte van onteigening - niet 'woest aantrekkelijk'.

7 | AKD Benelux Lawyers

7

Wat als het niet vrijwillig lukt?

akd benelux
lawyers

- › **Gerichte stikstofaanpak.** Om de natuur te laten herstellen is het als eerste van belang piekbelasters gericht uit te kopen, te verplaatsen, of te begeleiden naar een vorm van landbouw die minder druk legt op de omgeving. Als stok achter de deur zijn we bereid tot gedwongen uitkoop zodat de natuur voldoende kan herstellen en het land van het slot kan. Daarnaast verhogen we de weidegang,

D66: vermindering van stikstofuitstoot is niet vrijblijvend.

CDA: Nederland moet van het stikstofslot. (..) We doen wat nodig is.

8 | AKD Benelux Lawyers

8

Onteigening?

akd benelux
lawyers

- Onderzoek van Raad voor de Infrastructuur en Leefomgeving: weinig draagvlak in de samenleving en bij bestuur. PVV en BBB sowieso tegen.
- Nood is hoog. Mogelijk: toch groot aantal onteigeningen

Ezechiël 46.18

Want het is van de koning en is de erfenis van zijn zonen.¹⁸ Maar de koning mag niets afnemen van de grond van het volk. Hij mag niemand van het volk weggagen en die grond aan zijn zonen geven. Hij mag alleen zijn eigen grond aan zijn zonen als erfenis geven. Want niemand van het volk mag van zijn eigen grond worden weggejaagd."

Wanneer kan er worden onteigend?

akd benelux
lawyers

Eerste voorwaarde: onteigening kan in beginsel alleen ter uitvoering van een *nieuwe* bestemming.

Dit betekent dat de provincie / gemeente eerst moet nadenken over een nieuwe bestemming/functie voor het terrein en dan een planologische procedure moet doorlopen.

Wanneer kan er worden onteigend?

akd benelux
lawyers

Tweede voorwaarde: eerst voldoende serieus minnelijk overleg over schadeloosstelling.

Bijzonderheden:

- Vervangende grond
- Liquidatie of verplaatsing

11 | AKD Benelux Lawyers

11

Aankoop van natuurvergunning

akd benelux
lawyers

- Door onteigening verdwijnt natuurvergunning niet
- Overheid zal de natuurvergunning willen hebben om te voorkomen dat deze wordt verkocht aan andere boer.
- Provinciale beleidsregels: bij extern salderen wordt 30-50% afgeroomd, dus sowieso 30-50% stikstofwinst
- Als de overheid de natuurvergunning aankoopt of als extern salderen is (en kan worden) uitgesloten, wordt 100% stikstofwinst geboekt met onteigening.
- De Assense actie (ECLI:NL:RVS:2022:234)

12 | AKD Benelux Lawyers

12

Hoe ziet de onteigeningsprocedure eruit?

akd benelux
lawyers

- Als er voldoende is onderhandeld, dan kan de provincie of de gemeente (afhankelijk van het belang van de nieuwe ontwikkeling) de onteigeningsprocedure starten.
- Gedurende zes weken terinzageleggen van een ontwerp onteigeningsbeschikking. In die periode kan er verweer worden gevoerd tegen de voorgestane onteigening. Denk aan: zelfrealisatie en we zijn er bijna uit.
- Het is in onteigeningsprocedure waarschijnlijk niet relevant dat er mogelijk een minder vergaand middel voorhanden is voor stikstofreductie (zoals intrekking van de vergunning)

13 | AKD Benelux Lawyers

13

Zijn er nog makkelijke vragen?

akd benelux
lawyers

Hugo Botter
Advocaat-Partner
06-15139908
hbotter@akd.nl

Emile Euverman
Senior-advocaat
06-50500120
eeuerman@akd.nl

14 | AKD Benelux Lawyers

14